

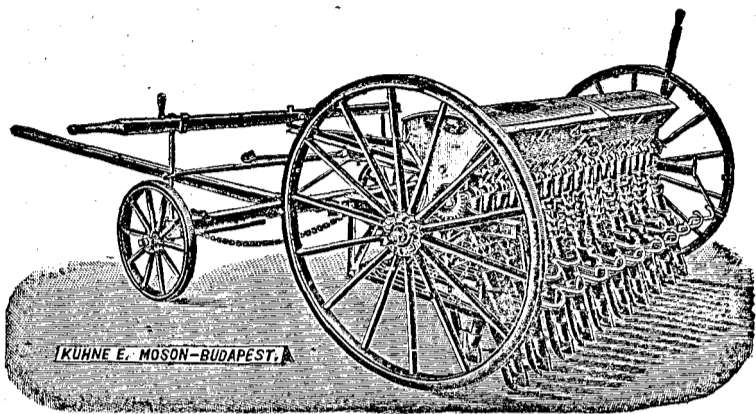
ERDÉLYI GAZDA

XLIII. ÉVFOLYAM.

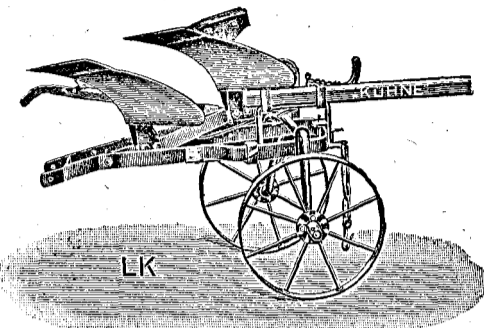
KOLOZSVÁR, 1911. Szeptember 17.

38. SZÁM.

Mindenemü talajmivelő eszközöket, új 8 vasu kultivátorokat, tólogyürüs „Mosoni Drill” és kanalas „Vera II” hirneves sorvetőgépeket,

rostákat és konkolyozókat, szüretelő és tejgazdasági eszközöket

elismert elsőrendü kivitelben szállit:

„KÜHNE” mezőgazdasági gépgyár r.-t. **MOSONBAN.**

Főraktár: **BUDAPEST, VI., VÁCI-KÖRUT 57a.**

Tarlóhántásra: „OSBORNE-BUMPER” tárcsásboronák, javított szerkezetü négyes ekék.

2012

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egyuttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotokat, gyors és költséget kímélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadékkul alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az Intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” kifizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetitem: magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit. Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség **GOMBOS BENŐ** Kolozsvár, Ferenc József-ut 7. A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ügynöksége.

Fischer-féle
zsák és ponyvagárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szereshető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladóinak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvakölcsönző intézet.** Tessék ajánlatot kérni!
2260

Szőlőkötöző-fonál
jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA
a legjobb minőségben és legjutányosabban a

Saját érdekében kérjen ajánlatot

Eredeti Mc. Cormick gyártmányu
Kéveköto aratógépek,
marokrakó aratógépek
fűkaszalógépek,
tárcsásboronák,

Kühne-féle
acél-ekék,
talajművelőgépek,
szénagyűjtők,
rosták, triörök,
cséplőgépek

kedvező fizetési feltételekkel a legjutányosabban kaphatók a

Székely Gazdák Szövetkezeténél Marosvásárhelyt.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. sz.

Alakult 1900.	Alakult 1900.
Biztosítási alap	
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,981.360.— K.
Tartalékok	2,401.687.53 „
Összesen: 4,383.047.53 K	
1901. évi fölösleg	90.849.— „
1902.	59.782.26 „
1903.	109.831.78 „

1904.	„	72.438.23 K
1905.	„	61.730.60 „
1906.	„	39.243.65 „
1907.	„	41.877.32 „
1908.	„	81.088.76 „
1909.	„	106.589.64 „
1910.	„	120.164.38 „

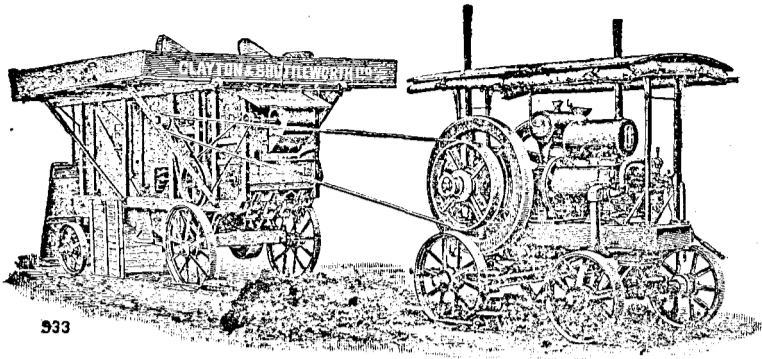
Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintön az ember életére különféle módoszatok szorint.
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.
Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tart-

lékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosítáukat 5% engedményben részesültek. Az 1907. 1908. 1909. valamint 1910. évi üzletfeleslegből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1910. év végén a tartalékok 2.401.687,53 koronára rugnak.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

2008

Az igazgatóság.

Kolozsvárt nagy raktár.

Mérnök látogatás
díjtalan!

Clayton & Shuttleworth Ltd.

mezőgazdasági gépgyár képviselte.

**Nyersolajmotorok,
Szivógázmotorok,
Benzinmotorok**

és

Kenő olajok.

Erdeyi Gazdasági és Kereskedelmi Vállalat
Dr. Osztián Olivér és Társai
Ferenc József-ut 31 Szám.
Sürgőny cím: Coloniále Kolozsvárt.

Telefon interurban: 334. SZ.

**Műszaki
cikkek.**

2485

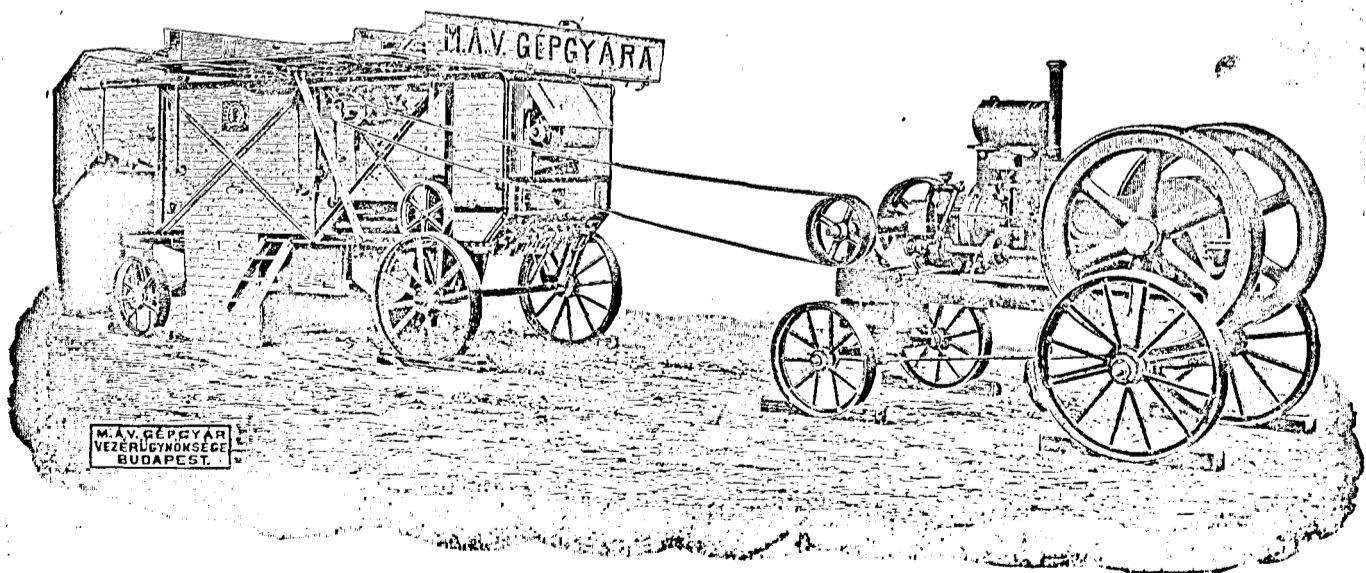
Kérjen ajánlatot!

Legújabb szerkezetű

BENZIN CSÉPLŐ-KÉSZLETEK

túlszárnyalnak minden más gyártmányt.

2021

Nagy munkaképesség!

Gazdaságos üzem.

☛ Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést. ☛

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, BUDAPEST.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATILA-UTCA 10. SZÁM.
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A hazai gazdasági termékek, iparcikkek és a külföld.	439
A chilisalétrom és a kénsavas ammonium használatáról. Herke Sándor.	440
A kecskeméti m. kir. Gazdasági Tanítónőképző Intézet. (J.)	440
Irodalmi szemle.	441
Kormányintézkedések	442
Vegyes közlemények.	442
Hírdetések.	

A hazai gazdasági termékek, iparcikkek és a külföld.

A hazai gazdasági termékek és iparcikkek kivitelének előmozdítása szempontjából a m. kir. kereskedelmiügyi miniszterium 1905-ben a Magyar Kereskedelmi Részvénytársasággal szerződést kötött, mely szerződés ez évben lejárván, a miniszterium a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársasággal, a fejlettebb viszonyoknak jobban megfelelő, újabb szerződést kötött 1920-ig.

A szóban forgó szerződés megkötésével az a célja a miniszteriumnak, hogy a hazai gazdasági és ipari termékeknek ez a vállalat, kereskedelmi alapon, piacot létesítsen a külföldön és lehetővé tegye a hazai termékek jobb értékesítését.

A szerződés értelmében a Magyar Bank és Kereskedelmi Rt. köteles a kiviteli üzletet a budapesti központjából vezetni és a Belgrádban, Bukarestben, Szófiában, Filippopolisban, Ruszcsukban, Konstantinápolyban, Szalonikiben, Szmirnában, Sarajevóban, Mosztárban és Banjalukában fennálló képviselőit az 1920. év végéig állandóan fentartani; a belgrádi és szófiai képviselőket egy éven belül 1—1 millió franknyi teljesen befizetett alaptőkével önálló szerb, illetve bulgár részvénytársaságokká átalakítani és a banküzlet kultiválására is berendezni. Ezen önálló részvénytársaságok, az ott fentartandó képviselőket helyébe fognak majd lépni.

A kiviteli forgalomnak tengeren túli előmozdítása érdekében még egy kikötővárosban is köteles képviselőt fentartani, mely előzetesen, jóváhagyás végett a m. kir. kereskedelmiügyi miniszteriumnak bejelentendő.

A Magyar Bank és Kereskedelmi Rész-

vénytársaságnak ezen szerződésből folyólag fentartott képviselői, ezen üzletkörökben *első-sorban hazai cégek, illetve termelők hazai származású cikkeinek, vagy terményeinek közvetítésével fognak foglalkozni.* Emellett külföldi áruk értékesítésével is foglalkozhatnak, de az általuk képviselt versenyképes magyar cégeket mindenkor előnyben tartoznak részesíteni.

A hazai cikkek kivitelének előmozdítása körül, különösen az alábbiak szerint köteles eljárni:

a) törekedni köteles magyar ipari és mezőgazdasági termékekből mentől nagyobb mennyiséget a külföldi piacokon elhelyezni, mivégből tartozik megfelelő számú szakutazót tartani, kik a vidéki kereskedőket is felkeresik mintáikkal,

b) megkeresésre köteles a magyar királyi Kereskedelmi Muzeum részére külföldi cikkek mintáit beszerezni és ezeket a muzeum költségén annak rendelkezésére bocsátani;

c) éber figyelemmel köteles kísérni mindazon közgazdasági mozzanatokat, törvényhozási és egyéb célzatokat tervek, vállalatokat stb., melyek a hazai ipar és általában a termelés kivitelének előnyére, vagy hátrányára válhatnak;

d) a képviselőket üzletek közvetítésénél, illetve állandó képviselői viszony létesítése végett minden hazai termelő igénybe veheti, feltéve, hogy versenyképességét bebiztosítani képes és hogy a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság hasonlóan áruban más magyar termelőt még nem képvisel;

e) köteles az illető eladási helyen létező jó hitelű pénzintézetek által követeltnél nem magasabb jutalék mellett a képviselőket közvetítésével kötött ügyletekből folyó követelések beszedését és azok fedezetére adott váltóknak az illető eladó hitelképes céggel az üzlet megkötésekor erre vonatkozólag létrejött megállapodás alapján való leszámítást eszközölni;

f) köteles kisebb és kevésbé tőkeerős hazai iparosok kiviteli törekvéseit támogatni, s evégből nekik, a hozzájuk juttatott megrendelésekkel egyidejűleg előleget nyújtani;

g) köteles hazai cégeknek az általa keleti piacokon közvetített üzletekből eredő számláira a jelenlegi üzleti szokásoknak, vagy

később kialakuló törvényes formáknak megfelelő engedményezés esetén, az Osztrák-Magyar Bank mindenkori lombard-kamatlábánál legfeljebb évi 1/2%-kal magasabb kamatláb mellett az árunak rendben történt átvétele után 70% előleget nyújtani;

h) köteles hazai cégek kívánságára az általa közvetített üzletekből eredő követelésekért a cikkek és az adósok körülményeinek figyelembevétele alapján előzetesen megállapítandó igen mérsékelt jótállási jutalék ellenében a készfizetői kezességet részben, vagy egészben elvállalni stb.

Emellett tartozik a Magyar Bank és Kereskedelmi Rt. a „Kereskedelmi Muzeum“ levelezői tisztségét is elvállalni és a Kereskedelmi Muzeum igazgatóságának kérdéseire írásbelileg válaszolni.

Tartozik továbbá közbenjárását mindazon megbízható hazai termelők rendelkezésére fentartani, akik a következő köteleességeket elvállalják és teljesítik:

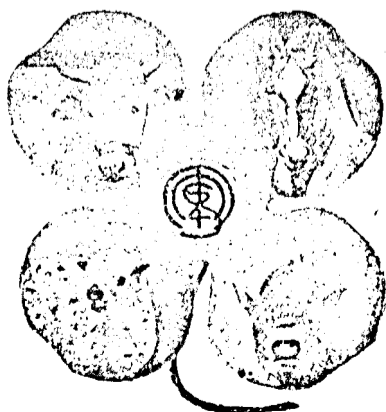
a) az illető iparos, vagy termelő cég a részére közvetve, vagy közvetlenül létrejött eladások után bizonyos, előzetesen megállapítandó jutalékot tartozik megfizetni, melynek magasságát a Magyar Bank és Kereskedelmi Rt. állapítja meg, de nincsen jogosítva e címen többet követelni, mint amennyit az illető keleti piacokra nézve más külföldi cégek fizetnek;

b) az illető cég tartozik az áruminták és ellenminták beküldésével járó beszerzési, szállítási, fuvarozási, vám- és egyéb kiadásokat, valamint az egyesekkel és az azok érdekében folytatott levelezéssel egybekötött posta- és távirdaköltségeket viselni.

Köteles a magyar termelő cégektől az első 5 évben legalább 10 millió, a második 5 évben legalább 12 millió korona értékű árut elhelyezni a vámkülföldön. Ezen cikkeknek magyar termelő cégektől való származását áruszámla-másolatokkal köteles igazolni.

Mindezen szolgáltatások ellenértékéül a kereskedelmiügyi miniszterium 215,000 korona segélyt általánosan engedélyez, de emellett fentartja magának a jogot, hogy a részvénytársaság szerződés szerű működését ellenőrizhesse.

E szerződés 1911 január 1-től lépett életbe és 1920. december 31-ig marad érvény-

Szíves tudomásul! Angliában időző osztályvezetőnk értesítése szerint szeptember hó elején **árverésre** kerül Budapesten kb. **300 drb. nagy testű, kiválóan jól tejelő, kizárólag fiatal, hasas, Dairy-Cows** tehén és pedig: **Red-Dairy, Road-Dairy és Derby-Dairy.** A katalógusnak idejében való megküldése végett az érdeklődők mielőbbi igénybejelentésüket kérjük.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31.

ben. Felhívjuk tehát a magyar termelő közön-
séget, hogy amennyiben terményeit külföldön
óhajta elhelyezni, képviseltetés céljából for-
duljon a Magyar Bank és Kereskedelmi Rt.
központjához, Budapesten.

**A chilisalétrom és a kénsavas
aminonium használatáról.**

A chilisalétrom és a kénsavas ammonium
a két legáltalánosabban használt nitrogén trágya.
Amint ismeretes a chilisalétrom a nitrogént
nitrát alakban, míg a kénsavas ammonium a nit-
rogént ammonium alakban tartalmazza. A nö-
vények legkönnyebben a salétrom nitrogént
tudják fölvenni, ugyan azért az ammonium
nitrogént is felveszik, de azt már sokkal kisebb
mértékben és nem minden növény egyenlően.
Ezért a kénsavas ammonium és a chilisalétrom
nem egyenlő trágya értékű, ugyan a két trá-
gyának ezen hatáskülönbségét nemcsak a nö-
vények különböző nitrogén fölvevő képessége
okozza, hanem ennél még több körülmény is
közrejátszik, mint pl. az ammonium nitrogén
trágyánál, midőn az ammonium nitrogén a talaj
bakteriumok hatására salétrom nitrogénné ala-
kul át, rendszeren nitrogén veszteség is áll elő.

Már számtalan kísérletet végeztek arra, hogy
a szénsavas ammonium nitrogénjének hatása
milyen viszonyban van a chilisalétrom nitro-
génjének hatásához, de mint említém ezen
hatás különbség több körülménytől függ, a
különböző kísérletek eredménye nem egészen
megegyező és a különböző növényeknél külön-
böző. A darmstadti, hallei, bernburgi, bonni,
kísérleti állomások adatai szerint ezen hatás-
különbség a számtalan kísérlet eredményeink
közép értékében a következő. Ha a chili-
salétrom által okozott terméstöbbletet 100-nak
vesszük akkor a kénsavas ammoniak által oko-
zott terméstöbblet:

buzánál	85
rozs	72
árpa	73
zab	92
takarmányrépa	64
cukorrépa	72
burgonya	88

Tehát amint látjuk, az ammonium nitro-
gén lényegesen kisebb terméstöbbletet okoz,
mint a salétrom nitrogén, tehát a kénsavas
ammonium nitrogénja kevesebb értékű, körül-
belül csak 80%-nyit ér mint a salétrom nitro-
gén. De ezen számokat nézve az is mindjárt
szemünkbe ötlük, hogy a kénsavas ammoniak
nem mindenhol okozott egyenlő terméstöbb-
letet, ugyanis némely növények termését job-
ban növelte, mint a más növényekét, ez onnan
van, mert némely növények az ammonium
nitrogént is jól feltudják használni. A kultur
növényeink között a zab és a burgonya, melyek
az ammonium nitrogént is majdnem úgy tudják
felhasználni, mint a salétrom nitrogént, sőt
némely esetben a kénsavas ammoniak még
nagyobb terméstöbbletet adott, mint a chili-
salétrom.

Schneidewindt hallei tanár a kísérletei
alapján azt mondja, hogy 1 mm. salétrommal
kedvező viszonyok között átlagban a gabona-
féléknél 3—4 mm. szem terméstöbbletet, a
cukorrépánál és burgonyánál 20 m.m. és a ta-
karmányrépánál 35—40 mm. terméstöbbletet
érünk el. De ha a körülmények nagyon ked-

vezőek akkor még több is lehet a terméstöbb-
let, ha kevésbé kedvező akkor kisebb lesz a
terméstöbblet.

A chilisalétrom rendszeren 15.5% nitrogént
tartalmaz, a kénsavas ammoniak pedig 20%
nitrogént. De mint már fentebb láttuk az am-
moniak nitrogén hatása a chilisalétrom nitro-
génjének csak 75—80%-át teszi, így a kéns-
savas ammoniak dacára, hogy 20% nitrogént
tartalmaz, 1 mm. körülbelül olyan terméstöbb-
letet okoz, mint a 15.5% nitrogén tartalmu
chilisalétromból 1 mm. Ez ugyan nem min-
den növénynél egyenlő, mert mint előbb lát-
tuk a különböző növények az ammonium nit-
rogént különböző módon tudják felhasználni.

Vannak olyan esetek is midőn a kénsavas
ammonium hatása olyan mint a chilisalétromé,
amint már előbb említettem a burgonya az
ammonium nitrogént közel úgy tudja értékesi-
teni, mint a salétrom nitrogént, s ha a talajban
az ammonium nitrogén nem bomlik meg, hogy
veszteség nem áll elő, akkor a kénsavas am-
monium még nagyobb termést ad a burgonyánál,
mint a chilisalétrom, mit a sterilizált talajon
végzett kísérlet igazol, midőn az ammonium
bontó bakteriumok a sterilizálással elpusztultak:

burgonya termés	
trágyázás nélkül	124.9
kénsavas ammonium	290.7
chilisalétrom	247.5
De nem így van a takarmányrépánál, hol	
trágyázás nélkül	42.4
kénsavas ammonium	121.8
chilisalétrom	210.2

Legtöbb esetben azonban még a rendes
talajon is úgy van, hogy a kénsavas ammonium
a burgonya termését majdnem olyan mérték-
ben növeli, mint a chilisalétrom, ellenben a ta-
karmányrépánál már lényeges nagy különbség
van, mert a chilisalétrom rendszeren nagyobb
terméstöbbletet okoz.

Hogy a répa termését a chilisalétrom
sokkal jobban növeli, mint a kénsavas ammo-
nium ez nagyrészt annak tulajdonítható, hogy
a répa fejlődésénél a natriumnak igen fontos
szerepe van és a chilisalétrom által okozott
nagyobb terméstöbbletet nem is annyira a sa-
létrom nitrogén, hanem a natrium teszi. Ezt az
is igazolja, ha a kénsavas ammonium mellett
natriumtrágyázást pl. konyhasót adunk, akkor
a kénsavas ammonium is majdnem olyan ter-
méstöbbletet okoz, mint a chilisalétrom; a bur-
gonyának ellenben a natrium nem fontos táp-
anyag.

Ezekszerint a répa, főleg a takarmány-
répa alá célszerűbb chilisalétrommal trágyázni,
mint kénsavas ammoniummal, ellenben a bur-
gonyánál a kénsavas ammoniával majdnem
jobb eredményt érünk el, mint a chilisalétrom-
mal. A gabonafélék közül csupán a zab az,
amely a kénsavas ammoniummal való trágyá-
zással közel olyan nagy terméstöbbletet ad,
mint a chilisalétrommal való trágyázás.

A chilisalétrom és kénsavas ammonium
hatását az is befolyásolja, hogy mikor adjuk
összel, vagy tavasszal?

Trágyázás 1 hektárra			
Terméstöbblet 1 hektáron mm.			
		vályog	homokos homok
		humozus vályog	
		t a l a j	
		buza	rozs
200 kg. chilisalétrom	tavasszal	8.03	6.81
200 " chilisalétrom	1/3 ősz- szel + 2/3 tavasszal	7.96	6.33
Egy más kísérletnél hasonló eredmény volt:			

Trágyázás 1 hektárra		
a rozs szem terméstöbblete		
1 hektáron mm.		
		humosus homok
		vályog
chilisalétrom	tavasszal	10.02
chilisalétrom	1/3 őszszel 2/3 tavasszal	7.03
kénsavas ammonium	tavasszal	7.74
kénsavas ammonium	1/3 őszszel 2/3 tavasszal	5.40
		4.41

Ezen kísérletek szerint úgy a kénsavas am-
monium, mint a chilisalétrom jobb eredményt
ad, ha azt nem őszszel, hanem tavasszal szorjuk
ki. A vályog talajon még az őszi és tavaszi ki-
szórásban nincs nagy különbség, ellenben a
homokos talajon, ha arra akár a chilisalétro-
mot akár a kénsavas ammoniumot tavasszal
szorjuk ki nagyobb termést ad, mintha őszszel.

Megemlítendő még, hogy a fejtrágyázás-
nál milyen különbség van a chilisalétrom és
kénsavas ammonium között. A chilisalétrom
nitrogénje a növények által azonnal fölvehető,
azért gyors hatású; az ammonium nitrogén
azonban előbb még bomlik, salétrom keletkezik
s csak azután veszik föl a növények. Már ebből
is következik, hogy a chilisalétrom mint fej-
trágya sokkal jobb hatású mint a kénsavas
ammonium, mit az alanti kísérletek eredményei
is igazolnak:

kénsavas ammonium mint fejtrágya		terméstöbblet
		mm. cukorrépa
		9.3
chilisalétrom mint fejtrágya		19.6

Ezek szerint a chilisalétrom mint fejtrágya
több mint kétszerannyi terméstöbbletet adott,
mint a kénsavas ammonium. A kénsavas am-
moniumnak ezen rozs hatását annak kell tu-
lajdonítani, hogy a talajnak a mesze a kénsa-
vas ammoniumból az ammoniát kiüzte, miért
jelentékeny nitrogén veszteség állt elő. Ezek
szerint kénsavas ammoniumot fejtrágyául hasz-
nálani nem célszerű.

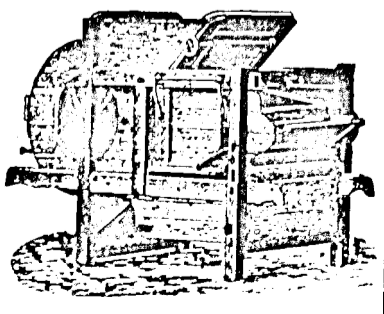
Herke Sándor.

**A kecskeméti m. kir. Gazdasági
Tanítónőképző Intézet.**

(F.) A gazdasági ismereteknek az alsóbb
foku iskolákban való rendszeres tanítása szem-
pontjából szükségesnek látta földmívelésügyi
miniszterünk, gr. Serényi Béla, hogy gondos-
kodjék a megfelelő tanerőkről. Miután pedig a
földmívelésügyi miniszterium kezdeményezésére
a vallás és közoktatásügyi kormány az ismétlő
iskolákban a gazdasági oktatás rendszeresítését
a leányok számára is kívánatosnak és szüksé-
gesnek találta, szükséges volt tehát ezen gazda-
sági ismeretek megfelelő módon való terjesz-
tése céljából képesített tanítónőkről is gondos-
kodni.

Ezen üdvös és nemes cél megvalósítása,
a női ismétlőiskolák részére képesített tanerők
kiképzése, s a szervezendő háztartási iskolák
vezetésére vállalkozó tanítónők alapos kikép-
zése lebegett gróf Serényi előtt, amikor léte-
sítette az első gazdasági Tanítónőképző Intézet-
tet Kecskeméten 1910 ben.

Korszakalkotó volt az eszme, szerencsés
volt a hely megválasztása. Szerencsés volt
pedig egyrészt azért, mert Kecskemét város
nagyarányu zöldség és gyümölcs termelésével,

Minden gazdaságban
nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen elismert kiténő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden
követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körut 32.

sértés- és baromfitenyésztésével és kiviteli piaccal a tanítónők kiképzését ép azon irányban képes előnyösen befolyásolni, melyre a legnagyobb szükség van a leányok szakszerű tanításánál; szerencsés volt azért is, mert Kecskeméten már eddig is kedvező eredményeket értek el, a tanítónők részére ott tartott négyhetes tanfolyamokkal, végül pedig azért is, mert a kecskeméti földmivesszékola érdemes igazgatója Grasselli Miklós a nők gazdasági kiképzésének kérdésével már régóta foglalkozott és ezen a téren is eredményes működést fejtett ki.

A gazdasági tanítónőképző intézetben a gazdasági tanítónő jelöltek az intézetben bent laknak és minden évfolyamra 20-at vesznek fel olyan ép, erős és egészséges nők közül, akik 22. életévüket még nem töltötték be, s akinek lehetőleg általános jeles eredményt feltüntető népiskolai tanítónői oklevelük van. A felvételt a vallás és közoktatásügyi miniszter javaslatára a földmivelésügyi miniszter eszközözi.

Az intézetben vannak teljesen ingyenes és fizetéses helyek, ez utóbbiakon két egyenlő részben egy évre 400 koronát fizetnek.

Az oktatás két évre terjed. A tanév október 1-én veszi kezdetét és augusztus 15.-ig tart. A tanítás amint az elsősorban kívánatos is, főképen gyakorlati irányú, miért is igen sokat foglalkoznak a gazdasági, háztartási és kertészeti munkákkal. A hallgatónők a polgári háztartás összes teendőiben teljes kiképzést nyernek. A szegény néposztály foglalkozása körében különösen fontos termelési és értékesítési eljárásokat, mint olyanokat, melyek a nép jólétének emelésére alkalmasak elméleti s gyakorlati alapon elsajátítják.

Igen kedves kép, amint a tanítónőjelöltek kék kötényeikben és saját maguk készítette kalapjaikban maguk kertészkednek és végzik az összes kerti munkákat, hogy ilyen módon tisztába jöjjenek a kertészkedés minden egyes fogásával. Hasonlóképen a baromfi-, méh- és selyemtenyésztés, az állatok ápolása, takarmányozása, a tehének fejése, sertések hizlalása körüli teendőket mind a gyöngéd női kezek végzik, hogy azután azt tanítványaikkal annál erősebb kézzel tudják megismertetni.

Nem szabad azonban azt gondolni, hogy a nők tulajdonképeni munkakörétől a háztartási teendőktől ezért ellesznek vonva. Sőt ellenkezőleg azokkal a legkiterjedtebb mértékben foglalkoznak. Mind azt, amire egy háztartás keretében szükség lehet, azt mind látják, maguk végig csinálják. Még pedig nem csak azt, amire egy szerényebb háztartásban nyílik alkalom, hanem a nagyobb háztartás titkait is megismerik, a tömegélelmezés olcsó és célszerű keresztülvitelében is tájékozódnak és gyakorlatot szereznek.

A háztartási nevelésre az intézet igen nagy súlyt fektet és ezt az internatus igazgatónője Stegmüller Mária végzi nagy körültekintéssel és tudással. Az internatus háztartását

maguk a hallgatónők látják el, csupán a durva munkákat végzi cselédség. Mindenkinek megvan szabva a maga munkaköre — természetesen felváltva — s azt köteles ellátni. A háziasszony teendőinek ellátása házban és házkörül mind a hallgatónők vállaira nehezedik és végzik vidáman, jókedvűen, nemes versenyre kelve egymásközt.

A baromfi-, sertés-tenyésztés, a konyha-, szoba-takarítás, mosás, vasalás stb. mellett az időszaki munkákat is végzik, sőt a háziipart sem hagyják, mert hisz szőnek, csipkét vernek, kalapvarrást, pipere-kosárkötést végeznek. A varrótermekben pedig ugyancsak nagy gonddal tanulják a szabás rajzolását, a fehérnemű s felsőruha varrását.

Ugyancsak bájos kis csoport az egyszerű, de csinos és ami a fő saját maguk varrta intézeti egyenruhájukban a hallgatónők csoportja, amint a napi munka után összegyűlnek a társalgóba s ott vidám ének, zongora mellett, no és élénk csevegés közepette töltenek el egy-két órát, mert arról is gondoskodva van, hogy szorakozásban is legyen részök a tanítónő jelölteknek a munka s tanulás mellett.

A gazdasági ismeretek üzemi részével is megismerteti az intézet hallgatónőit, amennyiben a kisgazdaságok berendezése és számvitele elméleti, gyakorlati részében egyaránt elő lesz adva. Az irodai munkákat és a számadások vezetését mindkét évfolyam egész éven át gyakorolja. De nemcsak a gazdaság, hanem a háztartás üzemi részével is tisztába jönnek, amennyiben a háztartási könyvvezetés, áruismeretén fel van véve a tantervbe. A konyhai beszerzések eszközlése s a piaci árviszonyokról való tapasztalat szerzés céljából látogatják Kecskemét híres piacát, ahol erre ugyancsak bőséges alkalom kínálkozik. Mindezekről naplót, a kiadásokról pontos számadást vezetnek a gazdasági tanítónő-jelöltek.

Meg kívánom említeni, hogy a háztartás keretében az egészségügy és gyermekápolás is elő lesz adva, amely ismeretekre igen nagy szükség van.

A kétéves tanfolyam sikeres befejeztével szóbeli és gyakorlati képesítő vizsgát tesznek, melynek sikeres letétele után a gazdasági tanítónő-jelölt oklevelet kap.

Az 1910—11. első tanévben az intézetnek 11 hallgatónője volt, a küszöbön lévő új tanévben megnyílik a második évfolyam is.

IRODALMI SZEMLE.

Utazás a faluból a községbe. *Kalauz a falusi gazdasági társadalomtudományban* cím alatt most jelent meg egy könyv a héten Cséser Lajos dr. gazdasági tanár szakavatott tollából, az *Erdélyi Gazdasági Egylet Könyvkiadó Vállalatának kiadásában*. A szerző személyes tapasztalatai alapján megírt, hat ivre terjedő és a falusi gazdasági társadalmi, szövetkezeti és cseléd kérdés stb. részleteit felölelő mű, mint azt a fejezetek címei is mutatják

igen figyelemre méltó, mert Erdély hátramaradt falvainak jobb viszonyok közé való juttatásához sok életrevaló és minden, a falusi élet iránt érdeklődő ember által megszívlelendő dolgokat tartalmaz. A szerző a falusi gazdasági társadalomtudományt mintegy rendszerbe foglalva könnyen, érthető, népies modorban írta meg, hogy ezen műve a gazdakörök, szövetkezetek, falutársadalmi vezérek körében is kalauzul szolgálhasson.

A fejezetek címei betekintést nyújtanak a mű közelebbi tartalmára is. Tartalma a következő:

Előszó. (A falusi gazdasági társadalom fejlődéséről, történelmi vonatkozások, a mű célja.) *I. Bevezetés.* (Társadalmilag szervezetlen falu képe, szervezett község állapota; társadalmi s gazdasági bajok a falun, korcsma, uzsora, vadházasság; összehasonlítás a szász és oláh nemzetiséggel; népségítő, társadalmi és állami akciók megindítása; a templom, iskola, községháza szerepe; a pap, tanító, községi előljáróság, szolgabíró, nagybirtokos hivatása a falu társadalmában a gazdasági vármegye.) *II. A falusi gazdasági társadalmi intézmények.* (Gazdakör, olvasóköri; gazdaköri teendők minden hónapban; legényegyletek stb.) *III. A falusi szövetkezetekről általában.* (A hitelszövetkezet, fogyasztási és értékesítő (Hangya) szövetkezetek, tejszövetkezet, állattenyésztési (állatbiztosító) szövetkezet-, földbérlet-, malom-, pince-, háziipar szövetkezetek.) *IV. A falusi gazdasági népmivvelés szociológiája.* (Vasárnapi előadások, téli gazdasági tanítások, téli tanfolyamok, falusi határjárás, gép- és eszköz próba, szántásverseny; állatdíjazás, gazdasági tanulmányi kirándulás, falusi háztűznézés.) *V. Falusi gazdasági háziipari tanfolyamok.* (Téli munka falun; faragás, kalotaszegi faragás vesszőipar, kerti butor, seprükötés, sás-ipar, agyag-ipar, kő-ipar, kender-, len-gyapjuszövő-ipar, varrottas, községi közös kenderáztató, értékesítés.) *VI. Gazdasági cseléd- és munkás kérdés.* (Munkás jóléti törvények. Cseléd- és munkásbiztosítás, munkás házak és kertek.) *VII. A falusi parasztság szociológiája.* (Nőkérdés falun.) *VIII. Zárzó.* (Termeljünk többet.)

A mű papok, tanítók, földbirtokosok, gazdasági tanárok, közigazgatási hatóságok, községi előljáróságok, gazdakörök, szövetkezetek stb. részére készült, kik valamennyien élvezettel olvashatják azt. Kapható az Erdélyi Gazdasági Egylet Könyvkiadó Vállalatánál Kolozsvárt, Attila-u. 10. Ára: 3 korona.

Mezőgazdasági részletes növénytermelés. Írta: *Szecey István* m. kir. gazdasági akadémiai tanár.

A mezőgazdasági részletes növénytermelés könyve, mint elnevezése is mutatja a mezőgazdaságilag fontos növények termelésének ismertetésével foglalkozik, abban a keretben, mely alkalmas a kisgazdák és földmivesszékola tanulóknak, előtt, eme a gazdaságnak kiváló nagy fontosságú ágában a szükséges utbaigazításokat gyakorlati alapokra fektetve, röviden, de amellétt okszerű körültekintéssel megadni.

Szerzőnk előtt az a nemes cél lebegett mikor eme könyvét 14 éve először adta ki, hogy tankönyvet, vezérfonalat, tanácsadót bocsásson kisgazdáink, földmivesszékola tanulóink rendelkezésére, még pedig olyant, melyből ők az okszerűbb és jövedelmezőbb növénytermelési eljárásokat megismerve, azokat elsajátítsák és a gyakorlati életben aszerint termeljenek is. A nemes célt a kiváló szakférfiu fényesen oldotta meg és céljának elérésében hála a magyarok Istenének segítségére voltak

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.
Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kőzélők és finom angol és francia zsebkendők.
Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.
Felnő és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf
 utóda
 fehérnemű, vászon és szőnyegnagy raktára
 Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3. 2005
 Telefon-szám 567. Telefon-szám 567.

 Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú azalon, ebédő és futószőnyeg, gyapju és csipkefüggönyök.
 Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

kisgazdáink, földmivesiskoláink is. Segítségére voltak pedig olyan módon, hogy a könyvet olvasgatták, abból tanulgattak és felhívták gazdátársaiknak figyelmét is, azokra a jótanácsokra, melyek világosan, főleg a gyakorlatban is keresztül vihető módon vannak e kiválóan jó munkában megírva. Ilyen módon vált lehetségessé, hogy most már a hetedik kiadásajelent meg a könyvpiacra Szecsey István Mezőgazdasági részletes növénytermelésének.

A könyv hét fejezetben tárgyalja a gazdaságilag fontos növények termelését, csoportosítván azokat a tanítás és tanulás eredményességére szempontjából. Mielőtt valamely csoportba tartozó növények termelését ismertetné, általánosan jellemzi az egy csoportba soroltakat közös tulajdonságaiknak érintésével.

Az első csoportban tárgyalja a gabonaneműeket; a második csoportban a kapás növényeket; a harmadik csoportban a olajos növényeket; a negyedik csoportban a hüvelyes növényeket; az ötödik csoportban a fonalas növényeket; a hatodik csoportban a kereskedelmi növényeket, még pedig külön a gyári-, a fűszeres-, a festő-növényeket; a hetedik csoportban a mezőn termesztett szálak takarmány növényeket olyan módon, hogy a pillangós virágú szálak takarmánynövényeknél külön ismerteti a lueernafélék- a lóherfélék- és egyéb pillangósokat; azután a pázsitféléket majd ismét külön a kevert a takarmányneműeket.

A könyv végén találjuk a nemesfűz termelésnek ismertetését, melynek termelése a kisgazdára kiváló érdekekkel bír.

Amint ez a rövid tartalomvázlat is igazolja, a könyvben a gazdaközönség megtalálja az összes gazdaságilag fontos növényének, termelésének ismertetését, egyszerű, könnyen megérthető, világos előadásban. Nélkülözhetetlen kézikönyv ez minden kisgazda, minden földmivesiskolás tanuló részére, kiknek részére lett írva elsősorban, de az intelligens gazdák is nagy haszonnal forgathatják és tanulhatnak belőle igen sok jót, hasznosat; bár úgy is volna, mert akkor nagyon sok közép- és nagygazdaságban is a helyesebb irányu s jövedelmezőbb növénytermelés honosodna meg.

A 240 oldalra terjedő mű ára 4 kor. 50 fillér. Megrendelhető a szerzőnél Kolozsvár, Gazdasági Akadémia. (7.)

A kísérleti közlemények harmadik füzeté most jelent meg Károly Rezső dr. szerkesztésében. A füzet tartalma a következő: Tóth Gyula: Folytatólagos közlemény a dohányfüst cyanvegyületeiről. Biró Gusztáv: Adatok a piaci savanyu tehénturó összetételéhez. Schick Pál: A foszforsav térfogatossághatározása. Doby Géza dr.: Gyakorlati fogás a vákuum desztillálásánál. Fodor J. Kálmán dr.: Liptói turó vizsgálatok. Adatok a magyarországi vajak összetételéhez. Gratz Ottó és Náray Andor: A katalase, redukase és Trommsdorff-próba a tej egészségügyei elbírálásánál, különös tekintettel a streptococcus tejre. Gratz Ottó: Sajt-készítési kísérletek tejsavbaktériumok szintenyészetével. Irk Károly dr.: Adatok az Oleum Menthae aquaticae Hung. physikai állandóiról. A magyar fodormentaolaj fizikai állandóiról. A magyar fodormentaolaj carvontartalmáról. Péter Béla: Az 1909. és 1910. évi kísérleteink eredménye. A füzeteket a földmivelésügyi minisztérium adja ki. Előfizetési ára egy évre 6 kor. (Budapest, V., földmivelésügyi minisztérium).

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A gyümölcsstermés nyilvántartása. *Serényi Béla* gróf, földmivelésügyi miniszter ez évben is elrendelte, hogy a várható gyümölcskészletek nyilvántartassanak, illetve, hogy a gyümölcsértékesítési óhajtó gazdákról névjegyzék vezetessék s ugyancsak a gyümölcsöt nagyobb mennyiségben vásárolni óhajtó hazai és külföldi kereskedők szintén jegyzékbe véssenek. Az így készített névjegyzék, kibővítve az eladók által bejelentett készlet és fajta mennyiségének, minőségének és árának megjelölésével az érdekeltek rendelkezésére áll, hogy az eladó és vevő könnyen rátaláljon egymásra. A földmivelésügyi miniszter fölkérte a külügyminisztert, hogy a hamburgi, berlini, breszlai, danzsi, müncheni, stuttgarti, stettini, koppenhágai, stockholmi, varsói és zürichi konzulátusokat utasítsa arra, hogy az illető országokban várható gyümölcsstermésről megfelelő jelentéseket tegyenek. A gazdasági tudósítók jelentéséből megállapítható, hogy nagy mennyiségű téli gyümölcs ezidén sem lesz. Különösen ha a gyümölcsfákon lévő mennyiséget szelek és egyéb időjárási viszonyok fogják kevesebbiteni. Megjegyezzük különben, hogy az országos gyümölcsészeti és fatenyésztési bizottsághoz eddigéig 210 eladó jelentkezett, aki almát, — százon felül, aki körtét, — 84, aki szilvát, — 65, aki diót, — 170, aki csemege-szőlőt és 22, aki őszibarackot kínál eladásra. Egyébként a szám naponként változik, mert minden nap jelentkeznek az eladók és bejelentik eladásra való készleteiket.

Borellenőrzés. A földmivelésügyi miniszter a borhamisításnak és hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló 1908: XLVII. t.-c. 63. §-a alapján az idézett törvény rendelkezései alá eső italok ellenőrzésével Kisküllő, Nagyküllő, Udvarhely, Csik és Háromszék vármegyék területére nézve Berdleiter József szőlészeti és borászati felügyelőt (szék-helye Dicsőszentmárton) bizta meg, s a Dezső Miklós szőlészeti és borászati felügyelőnek adott megbízást hatályon kívül helyezte.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Vetések állása. A földmivelésügyi minisztérium most adta ki legutolsó jelentését a vetések állásáról és a terméseredményekről, mely jelentés a f. hó 5.-i állapotokat tünteti fel. A jelentés legszembeötlőbb pontja a burgonya és tengeri terméssről szóló rész, mely szerint, az idén kb. 9 millió métermázsával kevesebb lesz a burgonya termés, mint volt a tavaly. A tengeri termés kilátása az aug. 15-én közreadott jelentéshez viszonyítva 100.000 métermázsával javult, de még mindig jelentéktelen mennyiség ez ahoz, hogy a tavalyi termékkel szemben mutatózó 14 millió métermázsával kevesebbet nem illeget helyre pótolhatná. Így tehát megint nagy drágaságnak nézhetünk elébe az idei télnek. A jelentést a következőkben adjuk.

Augusztus hó végén az ország nagy részében zivataros esők jártak, míg szeptember hó elején ismét szárazabbra fordult az idő s azóta meleg napok és hűvös éjszék voltak. A csapadék leg bővebb ezuttal is Erdélyben volt. A nagyobbára zivataros esőzések több helyen jégesőkkel jártak, melyek leginkább a szőlőkben és gyümölcsösökben okoztak káro-

kat. Így jelentékenyebb esők voltak Erdélyben: Hunyad, Kolozs, Háromszék, Szeben és Szolnok-Doboka vármegyékben. Az augusztus hó folyamán esett csapadék-mennyiség, főleg az ország sik vidékein nem volt elégséges ahhoz, hogy a nagyon kiszáradt talajt kellőleg átáztassa s a megfogyadt növényzetet fel-frissítette, illetve új életre keltette volna. Az őszi szántó-vető munkálatok a talaj keménysége folytán csak lassan s nehezen haladnak s csupán azokon a vidékeken folynak teljes erővel, ahol augusztus hó végén kiadósabb esők porhanyították meg a földet. Aránylag legjobban előrehaladt az őszi rozs vetése, mely több helyen már kelni kezd, sőt elvétve már ki is kelt. A cséplési munkálatok általában nagyon is előrehaladtak, sőt sok helyen teljesen be is fejeztettek. Az eredmények nagyobbára megegyeznek a próbacséplések alkalmával kapott adatokkal.

A szeptember hó 5.-éről beérkezett s nagy részben már véglegesnek mondható cséplési adatok a következők:

	Terület, Átl. termés, Össz. term. kat. holdankint		
	m é t e r m á z s a		
Buza	5,800.105	8.30	48,120.000
Rozs és kétszeres	1,880.287	6.80	12,790.000
Árpa	1,923.291	8.23	15,840.000
Zab	1,872.237	6.96	13,040.000

A gabonaneműek magtermésének minősége általában kielégítő, sőt legtöbb helyen igen jó. Szép, acélos, súlyos magvak minden kalászosból elég nagy mennyiségben található, s általános az a vélemény, hogy folyó évben sokkal több a szép, fehér színű, jó sörarpa, mint az előző években volt.

Tengeri. Az augusztus második felében bekövetkezett esőzések a tengeri fejlődésére helyenkint még javító hatással voltak, bárha az a javulás, mint az előrelátható volt, lényegesnek nem mondható. A korai tengeri már sok helyen beérett és törését megkezdtek. A késői az ország egy részében még zöld és itt javulás még mutatkozott. Leggyengébbek a kilátások az északkeleti vidékeken, ahol a termés igen gyengének ígérkezik. Ugyancsak középen aluliak a kilátások a Tisza bal és a Duna balpartján is, valamint a Duna-Tisza közének sok helyén, ahol azonban Bács-Bodrog vármegye kedvező kilátásai következtében az átlag fölötté áll az országosnak. Erdélyben a kilátások igen kedvezőek és a múlt évi jó eredményeket megközelítik. A tengerivel beültetett 4,330.000 kat. holdon a beérkezett jelentések szerint országos átlagban kat. holdankint 7.69 mm., vagyis összesen 33,320.000 métermázsára termés várható a múlt évben termelt 47,686.268 métermázsával és az augusztus 22.-én közreadott termésbecslésben kimutatott 33.220 mm.-val szemben.

Burgonya. Az augusztusi esőzések leginkább csak a hegyvidékek későbbi burgonyafajainak kilátásait növelték, a sik vidékeken az eső már nem igen használt, mert itt a burgonya levélzete és szára már tulnyomólag el volt száradva. Ez okból a leggyengébb kilátások a Nagy-Alföldön, nevezetesen a Duna-Tisza közén és a Tisza-Maros szögén mutatkoznak, ellenben a Duna balpartján és a Tisza jobbpartján az országos átlagot meghaladják, Erdélyben pedig azt tetemesen felülmulják. Itt oly kevesek a kilátások, hogy a múlt évi termésnél is jobb eredménnyel kecségtetnek, noha az e vidéken előállott sok csapadék következtében helyenkint bekövetkezett rot-

Őszi borsó és szösös bükkönyt a legjutányosabb árban szállithatunk. Termények legelőnyösebb értékesítése.

SZÉKELY GAZDÁK SZÖVETKEZETE, MAROSVÁSÁRHELY.

hadás a kilátásokat némileg csökkentette. A peronospora és a levélfodrosodás az ország sok vidékén terjed. Ezen kedvezőtlen tényezőkkel szemben az augusztusi esőzések javító hatása következtében, az országban beültetett 1,090.000 kat. holdon a gazdasági tudósítók becslése szerint kat, *holdanként átlag 30,36 métermáza termés várható, vagyis a burgonya terméskildatásai 30,640.000 mm.-ra becsülhetők.* A múlt évben 48,156 912 mm. termett; az augusztus 22.-én közzétett becslés szerint pedig kat. holdanként 35.61 mm., összesen pedig 39,210.000 mm. burgonyatermés volt várható.

Kerti vetemények. Bár a legutóbbi esőzések sok helyen felüldítették, általában gyengén állanak és az előző tartós szárazság kedvezőtlen hatását nem képesek helyrehozni. Az erdélyi vármegyékben tulnyomólag jól fejlődtek és jó termést is adnak.

Bab. Az erdélyi vármegyék kivételével, — ahol a termés csaknem mindnütt jó, — a bab általában gyenge termést adot. A hosszas szárazság következtében sok hüvely üres maradt és a szemek aprók. **Egyéb hüvelyesek.** Kielégítő, vagy jó eredményt szintén csak Erdélyben adtak, az ország egyéb részein a termés tulnyomólag gyenge.

Káposzta. Az öntözhető helyeken általában kielégítő, a szárazabb vidéken azonban — bár az utóbbi esőzések előnyösen befolyásolták fejlődését, — gyengébb, nehezen borult és apró fejek képződtek. **Köles és tatárka.** Az erdélyi vármegyékben jó termést adnak, egyéb helyeken azonban a szárazság következtében rosszul fejlődtek, kivált a kései köles, amely számos helyen csak legeltetésre volt felhasználható. **Komló.** A termés országsszerte beért és termését szedik, vagy már le is szedték. Az eredmény a sik vidékeken is kielégítő, az erdélyi vármegyékben pedig nemcsak mennyiségileg bőséges, de a minőség kiváló. **Cirok.** Sok helyen alacsony maradt, szakállképződése is hiányos. Az utóbbi esőzések még javították állapotát. **Kender és len.** A termés feldolgozás alatt áll, az eredmény kielégítő. Helyenkint ugyan a kender és len alacsony maradt, de a szálak finomak. **Dohány.** A törés és szárítás munkálatainak az idő kedvezett; a termés általában kielégítő; helyenkint jobb a közepesnél, kivált az erdélyi vármegyékben, ahol a dohány nagy és hibátlan leveleket növelt. A jégverések az aránylag kedvező terméskildatásokat több helyen csökkentették. **Cukorrépa.** Az augusztusi esőzések fejlődését kedvezően befolyásolták, a tikkadó növény felüldült és újabb növésnek indult. Levélzete, bár sok helyen fonnyadt, még mindenütt zöld. Gumói nem eléggé fejlettek, de cukortartalmuk bőségesnek mutatkozik.

Takarmányneműk. Mielőtt az országos szárazság beállott volna, a korai takarmányok, nevezetesen a lóhere és lucerna első és sok helyen második termése, továbbá a zabosbüköny, végül az ország nagyobb részében az anyaszéna is kielégítő, sőt részben középen felüli volt. Az ezután bekövetkezett tartós száraz idő igen kedvezőtlenül befolyásolta a takarmányneműk további fejlődését, már a lóhere és lucerna második vágása is gyenge eredményt adott, a harmadik termés meg egyáltalában tulnyomólag silány volt. A csalamádé fejlődése megakadt, a legelők kiszültek, a sarjuterme kilátásai egyre gyengültek, úgy, hogy az ország gazdaközönségében több helyen az az aggodalom támadt, hogy takarmányhiány fog bekövetkezni. Mint a beérkezett jelentésekből megállapítható, ez az aggodalom nem volt alapos. A takarmányféleségek termése ugyan alig mondható kielégítőnek, azonban takarmányszüke bekövetkeztétől azért nem lehet tartani.

Takarmányrépa. Az utóbbi esőzésektől felüldült ugyan, de kielégítő terméshez több esapadékra van szüksége. Gumói sok helyen aprók, levélzete már néhol nagyon szárad. Erdélyben igen szép termés ígérkezik.

A mesterséges takarmányok. A mestersé-

ges takarmányok közül a lóhere és a lucerna harmadik kaszálása általában gyenge eredményt adott. A mohar is sok helyen gyenge, valamint a csalamádé is csak a délkeleti vidékeken kielégítő. Ez utóbbi növény azonban sok helyen javult.

A rétek. A réteken a sarju tulnyomólag csak féltermést ad, de ahol kaszálásra nem is lesz alkalmas, az esőzések után jó legelőt ad.

A legelők. A legelők főleg a mélyebb és vizenyős helyeken fellendültek s több oly helyen lettek használhatóak, ahol a marha már nem talált rajtuk táplálékot; Erdélyben pedig kevés kivétellel, mindezeideig állandó tápot adtak a jószágnak.

Szőlő. Az esőzések a szőlő fejlődésére is kedvező hatással voltak. Kevés kivétellel, kielégítő termés várható, a minőség pedig ott is kedvező, ahol a mennyiség ellen panasz emelhető. A csemege-szőlő érik, a borszőlő fejlődése is normális.

Gyümölcs. Amint már előzőleg jeleztem, a legjobb termés a dióból várható, sok helyen kielégítő az alma és körte is, a szilva azonban tulnyomólag gyenge. A kilátások férgesedés és hullás következtében ismét csökkentek.

— **Az E. G. E. titkári hivatala** kisgazdákkal őszi buza alá műtrágyázási kísérleteket akar most kezdeni. Községenként sürgősen bejelentendő 4—5 gazdaköri tag, aki legalább 1 kat. holdra elvállalja az ingyen szuperfoszfátot, a lehető legsürgősebben, mert aki hamarabb kér, hamarabb kap.

— **Kirendeltségi kirándulás.** Miután kirendeltségi segéllyel e hónapban is rendezünk egy 2 napos gazdasági kirándulást, *nálam* (Megyeház) e hó 15.-éig lehet jelentkezni: községenként, illetve gazdakörönként 3—3 taggal; első sorban azokat viszem, akik a Debrecen—Hortobágyi kiránduláson is részt vettek; a hivatalos költségeken felül személyenkint 5—6 korona lesz fizetendő az ételmezésre. Kolozsvár, 1911. szeptember 11.-én. tisztelettel: Csérer Lajos dr. szakosztályi előadó.

— **Járásí tenyészállatdíjazás Középlakon.** Az E. G. E. kolozsmegyei osztálya folyó hó 10.-én tartotta meg Középlakon a hídalmási járási tenyészállatdíjazást. A bíráló bizottság elnöke: Császár Gábor, tagjai pedig: Bányai László, Jóna Samu, Sykó Kamuth, Geley Imre, Wolszky Győző, Hatfaludi Ferenc voltak. Jelen voltak még Páska Zoltán főszolgabíró, Dr. Csérer Lajos szakosztályi előadó, br. Huszár Pál gazdasági s. felügyelő és Ungár Adolf kir. állatorvos. Felhajtott 120 drb. erdélyi fehér szarvasmarha, az I. díjat Varga István középlaki kisgazda nyerte a többi díjak is mind kiosztásra kerültek.

— **Állatdíjazás Bánffyhunyonon.** Az E. G. E. kolozsmegyei osztálya f. hó 24.-én Bánffyhunyonon állatdíjazást rendez. A bíráló bizottság elnöke: Dr. Szentiványi József. tagok: Mátyás Ferenc, Szikszay Ferenc, Gál János, Nagy Sándor, Jóna Gyula, Jakab László állategészségügyi felügyelő. A díjazás reggel 9 órakor kezdődik, melyen kisgazdák vehetnek részt, legalább egy év óta tulajdonukban levő erdélyi magyar szarvasmarhákkal.

— **Mezőgazági- és ipari kiállítás Lugoson.** A „Krassószörény Megyei Gazdasági Egyesület” jubiláris kiállítására már megkezdték az összegyűjtött anyag beküldését, úgy, hogy a szeptember 23. ünnep megnyitása alkalmával a kiállítás teljes képét fogja nyújtani a vármegye ipari- és mezőgazdasági életének. A rendezőbizottság mivel, az összes csarnokokat lefoglalták, utólagos bejelentést a kiállításra nem fogad el. A mezőgazdasági osztály képviseli a Délvidék összes termelési ágait, s különösen érdekelni fogják a termelőket egy birtokos 62 fajtából összeállított tengeri-csoportozata és a vármegyei nagyobb uradalmak csarnokai, melyeknek most készíti a belső berendezését. Az ország gazdaközönsége csoportos kirándulások keretében nézi meg a lugosi kiállítást, s a vele kaposo-

latos ünnepeket, melyeken a földművelésügyi- és kereskedelmi kormány, valamint a gazdatársadalom középponti szervezeteinek képviselői is megjelennek.

— **Az Erdélyrészi Falka Vadásztársulat** rendes őszi lóversenyeit az idén is, mint rendszeren október három első vasárnapján 2., 8. és 15.-én tartja meg Alsózsukon, az alábbi programmal.

Első nap. Október 1. vasárnap I. Zsukidij. Akadályverseny. 1400 korona. Ebből 1000 korona a győztesnek, 200 korona a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak, 50 korona a negyedik lónak és tiszteletdíj 50 korona értékben a győztes lovasnak. Táv. kb. 4000 m. Futhat minden 4é és idősebb ló, mely versenyt nem nyert. II. — Br. Wesselényi Béla emlékverseny. Akadályverseny 2600 korona. — III. Háromévesek versenye. Sikverseny 950 K Ebből 600 korona a győztesnek, 150 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak, 50 korona a negyedik lónak és tiszteletdíj 50 korona értékben a győztes lovasnak. Nevezési zárnap szeptember 23. este 8. óráig.

Második nap. Október 8. vasárnap, I. Kolozsvár város díja. Drag-hunt Steeplechase. 700 korona — II. Hubertuslaki akadályverseny: 1400 korona. Ebből 1000 korona a győztesnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak, 50 korona a negyedik lónak és tiszteletdíj 50 korona értékben a győztes lovasnak. — III. Heléna akadályverseny. 2600 korona. Ebből 1400 korona a győztesnek, 400 korona a másodiknak, 200 korona a harmadiknak, 100 korona a negyedik lónak, 400 korona a győztes ló tenyésztőjének és tiszteletdíj 100 korona értékben a győztes lovasnak. — IV. hadseregi akadályverseny: 100 arany. Nevezési zárnap szeptember 30. este 8. óráig.

Harmadik nap. Október 15. vasárnap, I. Drag-hunt Steeplechase. 850 K. Táv. kb. 6000 m. a Master mögött lovagolva a jeladásig. — II. Ponny-verseny. Sikverseny. 600 K. Táv. 2000 m. — III. Erdélyi díj. Akadályverseny. 6000 K. Ebből 2500 K. a győztesnek, 1200 korona a másodiknak, 900 K a harmadiknak, 700 K a negyediknek, 600 K a győztes ló tenyésztőjének és tiszteletdíj 100 K értékben. Táv. kb. 6000 m. — IV. Hölgyek díja. Akadályverseny. Tiszteletdíj a négy első lónak és a győztes lovasnak. Táv. kb. 4000 m. Nevezési zárnap október 7.-én este 8 óráig.

— **A segesvári komlótermelő szövetkezet** f. hó 14.-én tartotta rendes évi közgyűlését. Az igazgatóság 1910. évi jelentését fűzet alakban megküldte a szövetkezet tagjainak. Az 1910. évet a komlótermelők szempontjából nem lehet a jobb évekhez számítani a jelentés szerint, minthogy a joggal remélt jobb árakat Saazban egyes kereskedők lenyomták és ez a nyomás az erdélyi komlóárakra is kihatással volt. A szövetkezet kölcsönalapjából komlótermelőknek 10,800 korona kamatmentes váltókölcsonnt utalványozott, mely vissza is fizettetett. A jelentés szerint a földművelésügyi miniszter a szövetkezetet 1910-ben 3,800 K.-val segítette. Erdély komlóval beültetett területe 1910-ben 412 k. hold volt, az 1909-i 424 k. holdal szemben. Átlagos termés 8 mázsa volt (á. 50 kg.) A szövetkezetnek 1910-ben 115 tagja volt.

— **Nemes fajlesztők a szőlőbirtokosok részére.** A m. kir. szőlészeti állomás és Ampelológiai intézet pár éve mesterségesen tenyészt a különféle u. n. műlesztőket, melyekkel a mustotbeol tva annak kiejtését helyes irányba tereli és gyorsítja, azonkívül, néha az erjedésre károsan ható különféle mikroorganizmusokat is elöli, vagy tulságos elszaporodásukat meggátolja. Most, hogy a szőlőgazdák kísérletezéseire is tudott tenyésztani az intézet bizonyos mennyiségű műlesztőt, az alábbi felhívást bocsájtotta közre:

„A m. kir. Ampelológiai Intézet a magyar borlesztők tanulmányozásával már annyira előrehaladt, hogy több nemes fajlesztőt a közönség rendelkezésére bocsáthatja. Mint ismeretes, a must

sokféle élesztőt, jó és rossz fajtaikat, továbbá penészcsirákat, baktériumokat tartalmazhat, amelyek mind fejlődésnek indulva, az erősebb fajok a gyengébbeket elnyomják. Megtörténhetik, hogy a rosszabb élesztőfajok egyuttal erősebbek is, s ekkor a jók pusztulnak el. Ezért célszerű a természetes erjedési folyamatba beleavatkozni oly módon, hogy a friss musthoz nagyobb mennyiségben keverünk ki próbált jó élesztőfajt, amely saját tömegével elnyomja a természetből belekerült organizmusokat. Ausztriában, Németországban, Franciaországban több intézet termeli a tiszta élesztőfajokat, s évenként több ezer termelő veszi és használja azokat. A nemes fajlesztőtől csodát nem szabad várni. Rossz mustból értékes bort nem csinálhat a legnemesebb élesztő sem, de az erjedés tisztaságát gyorsabb s tökéletesebb erjedését, a bor gyorsabb fejlődését, érését elérhetjük s némely esetben valamivel zamatosabb, finomabb illatú bort kaphatunk. Hogy a szőlősgazdák a fajlesztő hatásáról s előnyeiről hü képet szerezhessenek, célszerű, ha a must egyrészt fajlesztővel erjesztik ki, más részét pedig régi szokás szerint erjesztik, fajlesztő nélkül. Így a kétféle bor könnyen összehasonlítható lesz. Értesítjük tehát a szőlősgazdákat, hogy akik az ideai szüretkor fajlesztőinkkel kísérletezni óhajtanak, minél előbb közöljék intézetünkkel: 1. nevüket és címüket, 2. Milyen fajtaú és mennyi musttal óhajtanak kísérletezni? 3. Milyen cukortartalmu szokott lenni a mustja? 4. Van-e kilátás a szőlő rothadására? 5. Mikor lesz a szüret? Amennyiben a szüret ideje nem állapítható meg a jelentkezéskor, akkor egy későbbi időpontban is, de mindenesetre 12—14 nappal a szüret előtt az Intézettel közlendő. A fajlesztőt *díjtalanul* adjuk a szőlősgazdáknak azzal a feltétellel, hogy az első fejtéskor, valamint később is a bor fejlődése folyamán a kísérlet eredményéről *értesítést* küldenek. Megjegyezzük, hogy a fajlesztők csak *korlátolt számban* adatnak ki. Azért ha a jelentkezők száma a 150-et meghaladná, akkor a jelentkezés sorrendjében a 150-en felül következők jelentkezése már figyelembe nem vehető. *A m. kir. Ampelológiai Intézet igazgatósága.*

— **Segély a községeknek.** Az Erdélyrészi Miniszteri Kirendeltség újabban Papfalva és Mezőszentpál községek részére eszközölt ki a földmívelési minisztertől segélyt községi legelői kuttak építésére.

— **Luxuslővásár.** A székesfővárosi Tatterszáll külső Kerepesi-uti telepén erős őszi szőzónra készülnek. Szeptember 23—27-ig a magyar magántenyésztők és kereskedők luxuslovainak díjazással egybekötött vásárját tartják meg. Szeptember 28-án délelőtt kerülnek bemutatásra a Tatterszáll fedett lovaglópályáján a ménésintézeteknek számfölötti fiatal kancái és herélteji, ugyszintén a méntelepekről használati lovaknak kisorolt heréltek is. Szeptember 29-én, esetleg 30-án kerülnek nyilvános árverés alá az állami lovak. A nagy luxuslővásár október 10-én kezdődik és három napig tart. Bejelentés ehhez a luxuslővásárhoz szeptember 30-ig tehető, a székesfővárosi Tatterszáll igazgatóságánál, a hol bejelentésilap díjtalanul kapható.

— **A magyar termények külföldön.** Zürichből jelentik, hogy a svájci piacokon igen jó kelete volna a magyar hagymának és a fokhagymának, főleg ha a magyar kiviteli cégek jó árut szállítanának és pontosan. Továbbá erős kelete volna a magyar dínének is, a svájci piacokon. Az érdeklődőknek a kereskedelmi muzeum megnevez zürichi cégeket, amelyek az említett magyar termények iránt érdeklődnek és az ajánlatokra reflektálnak.

— **Boroshordók szállítása.** A küszöbön levő szüretre való tekintettel a Magyar Kereskedelmi Csarnok megkereste az államvasutak igazgatóságát, hogy intézkedés történjék oly irányban, hogy a borkereskedők által a termelők részére feladott hordóknak a rendelkezés helyére való juttatása késedelmet ne szenvedjen és a kereskedőknek a tartályok elszállításának céljaira a kellő számú kocsiállomány rendelkezésére álljon és az ilyen küldemények kivételesen kezeltessenek.

— **Az állati betegségek országos összegezése, szept. 10.-ről.**

A betegség neve	Összesen:		A mult heti állapothoz képest			
	község	udvar	több		kevesebb	
			község	udvar	község	udvar
Lépfene	290	306	—	—	7	11
Veszétség	249	253	—	—	5	4
Takonykór	50	50	—	—	1	3
Ragadós száj- és körömfájás	2356	17169	—	—	398	2355
Juhhimlő	61	129	—	—	—	11
Ivarszervi hólyagos kiütés	17	46	—	—	3	7
Rühkór	167	196	—	—	11	23
Bivalyvész	9	9	—	—	3	3
Sertésorbánc	314	800	—	—	26	64
Sertésvész	1013	3804	—	—	38	63

— **Országos állatvásárok Erdélyben.**
Erzsébetvároson szeptember hó 18.-án. A legnagyobb felhajtás remélhető m. t. szarvasmarhából. *Tavalyi* felhajtás és eladás szarvasmarhából 13,372—5874, lóból 1315—340.

Bánffyhadonon szeptember hó 20.-án. A legnagyobb felhajtás remélhető m. t. szarvasmarhából, bivalyból és lóból. *Tavalyi* felhajtás és eladás szarvasmarhából 6065—3768, lóból 300—120, juhból 4730—2820, sertésből 420—210.

Medgyesen szeptember hó 25—26.-án. A legnagyobb felhajtás remélhető m. t. szarvasmarhából. *Tavalyi* felhajtás és eladás szarvasmarhából 7553—3216, lóból 510—284.

Magyarlápon szeptember hó 26.-án. A legnagyobb felhajtás remélhető m. t. szarvasmarhából, lóból és juhból. *Tavalyi* felhajtás és eladás szarvasmarhából 4070—1281, lóból 620—205, juhból 2000—1000, sertésből 600—311.

Gyulafehérvárott szeptember hó 27—28.-án. A legnagyobb felhajtás remélhető m. t. szarvasmarhából. *Tavalyi* felhajtás és eladás szarvasmarhából 7445—2313, lóból 349—151, sertésből 427—183.

— **A kolozsvári gazdasági akadémiába** az 1911—12-iki tanévre a beiratások október 1—8-ig tartanak. Október 8.-án tul egészen 15.-ig csakis a tanári testülethez címzett írásbeli kérvény alapján történhetik felvétel, azontul november 1.-ig a földmívelésügyi miniszter engedélyezi a felvételt. A beiratás személyesen történik, akadály esetén azonban, az okmányok és díjak beküldése mellett a határidőn belül írásban is lehet jelentkezni. A konviktusi elhelyezésre szeptember hónap folyamán írásban lehet az igazgatóságnál jelentkezni. A beiratáskor fizetendő díjak: Beiratási díj 10 kor. Tandíj 1. félévre 40 kor. Biztosítéki díj 20 kor. Segélyegyleti díj 8 kor. Olvasókori díj 8 kor. Vegynühelyi díj (I. évesek) 10 korona. Továbbá leckeönyv, felvétel, igazolvány és bélyegdíj 1 kor. 20 fillér. Rendkívüli hallgatók tantárgyanként 8—8 korona látogatási díjat fizetnek. A konviktusi ellátás díja 44 korona, ezenkívül félévenként 25 korona (ösztöndíjasoknak 20 korona) butorhasználati díj.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

Gazdatisztli állást keres, 40 éves, ref. valásu 19 évi gyakorlattal kitünő bizonyítványokkal, *gazdatisztli vizsgát jó sikerrel tett gazdatisztli.* Ki a gazdaság minden ágában, cukorrépa termelésben, repec, termelésben, valamint az állattenyésztés és hizlalásban teljesen jártas. — Jelenleg egy 1800 holdas gazdaságban, hol 160 hold cukorrépa termelés van évenként, felmondatlan állásban működik. Mefeledő állást elfogadna folyó évi November 1.-től, avagy 1912. évi Április hó 1.-től, kis gyerekei neveltetése végett szerényebb igényekkel is. — Esetleg egy kisebb birtokot fixadminisztrációra is elvállal.

2624

Cím a kiadóhivatalban.

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

Homlokzatok és belsőhelyiségek meszelésére a legjobb és a legtökéletesebb

Kimerítő ajánlatot és mintát szivesen küld:

LUTZ EDE és TÁRSA festékgyára BUDAPEST, VII., ker., Örnagy-u. 4.

2—300 holdas erdélyi birtokot megvételre keresek, Kolozs, M.-Torda, T.-Aranyos, K.-Küküllő, Szolnokdoboka vármegyékben vasút vagy országut mentén.

:: Ár megjelöléssel: ::

PÁSZTOHI ALADÁR, Szentmargita.

2634

Szőlőoltvány eladás!

Két vidékünkön lakó nagy szőlőtermelő ez évben **2.600.000 drb. szőlőoltványt termelt a következő fajokból.** Kadarka, Olasz rizling, rajnai rizling, Semillion, Sauvignon, Pozsonyi fehér, Kövi dinka, Ezerjő, Furmint (som), Muskotály, Mézes fehér és Csaba gyöngye.

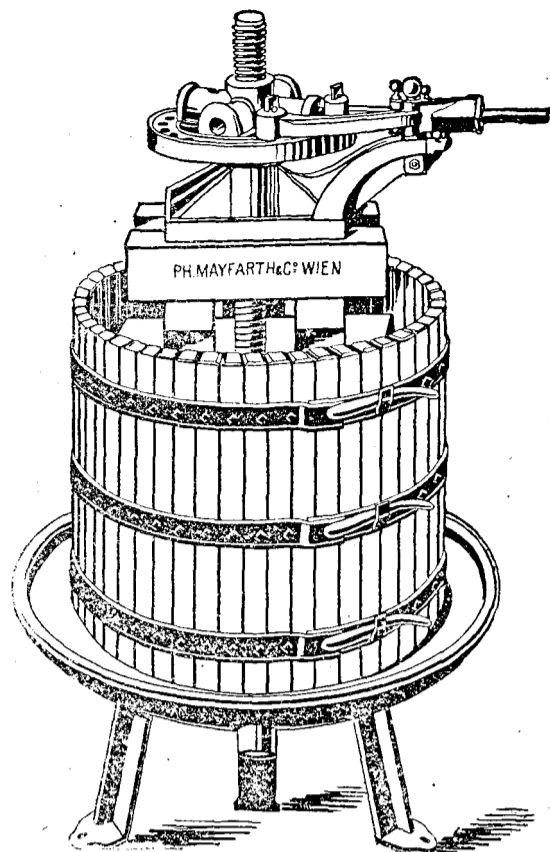
A termelők ezen remekül fejlődött oltvány készletükből mindazt, ami a miniszteri rendelet szerint I. oszt. szokványszerű, eladásra kínálják, még pedig szokatlan olcsó árban, őszi átvételre.

Az oltvány iskolákat érdemes megtekinteni! Egy 15 holdas iskola van **Egerben** a gazd. egyesület bérletén, a többi Gyöngyös mellett Abasáron.

A rendelések felvételére és bővebb felvilágosítás nyújtására vállalkozott a

Hevesmegyei általános bank r. t.
Gyöngyös.

2631

Legmodernebbül berendezett gyári intézetünk
40 év óta áll a legelső helyen

az összes présgyárak között és
a legjobb hírnévnek örvend.

Kérjen különleges képes árjegyzéket (309. sz.) a bor- és gyümölcspresekéről, teljes szüretelési berendezésekről, u. m. víznyomású prés, gyümölcs- és szőlőmalmok, szőlőzúzó és bogozók stb.

Több mint 680 éremmel és első díjjal kitüntetve.

PH. MAYFARTH & CO.

Wien, II. Taborstrasse 71.

1500 munkás és tisztviselő.

Képviselőik kerestetnek.

2619

A magyarköblösi gazdaságban
eladó mig a készlet tart, egy csepp

friz vér bevezetéssel nemesített fehér racka 1 1/2 éves, tejelő jellegű **tenyész-kos.** Áruk darabonként

50 korona.

Elért tenyészcél: a tejelés 40-50%-kali emelkedése, jobb minőségű gyapju, gyorsabban fejlődő, nagyobb test, a racka egészsége, edzettsége és igénytelensége teljes megóvása mellett.

Referenciák beszerezhetők: a m. kir. gazdasági felügyelőségtől **Désen.**

Cím: **Vásárhelyi Géza, Magyar-Köblös,** u. p. Magyar-Derzse, Szolnok-2632 Doboka megye.

Szöszös bükköny magot (Vicia villosa) minden mennyiségben: minitázott ajánlatok:

Wladisawljewitsch Tima
magnagykereskedése.
Belgrád
cimre küldendők.

Hires szerb konyhakerti magvak, Európa-szerte ismert szerb és bolgár konyhakertészek termékei legolcsóbban, direkt forrásból szerezhetők be:

Wladisawljewitsch Tima
magnagykereskedése
2628 Belgrád.

Nagybani árjegyzéket, konyhakerti, gazdasági magvakról, virághagymákról és rózsákról 5 filléres levelező-lapon kérjen.

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
Wien, II., Handelsquai No. 130.
Miniaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

ERDÉLYI BANK

és **TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.**

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32.

Kisbirtokosok jelzálogosztálya kölcsönöket nyújt kisbirtokosoknak betáblázás mellett a mindenkori pénzvisszonyokhoz mért legelőnyösebb kamatozás mellett.

Már meglevő magas kamatlábu kölcsönöket olcsóbb kamatlábu kölcsönre konvertál.

Jelzálogosztálya törlesztéses kölcsönöket nyújt nagyobb földbirtokokra 10-50 évig terjedő időtartamra a kamatot is magában foglaló előnyös annuitás mellett.

Megkeresésekre rövid idő alatt felvilágosítással szolgál

2017

Az igazgatóság.

Őszi trágyázás!

Óvakodjunk a hamisításoktól
Valódi **Stern** **Marke** védjegyű.

Thomassalak a legjobb és legolcsóbb foszforsav műtrágya!

Csak akkor ilyen van és olomzár

valódi, ha zsákban eredeti van rajta.

2617

Hamisítástól szigorúan óvakodjunk.

Minden zsák tartalomjellezéssel van ellátva.

KALMÁR VILMOS a Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviselője.
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 49. SZÁM.

Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat!

A legjobb sorsjegy a magyar jelzáloghitelbank KONVERZIONALIS SORSJEGY,

MERT e sorsjegyek mindegyikét kihozják,
MERT e sorsjegyek akkor is tovább játszanak, ha azokra má. egy vagy több nyeremény esett,
MERT e sorsjegyek 70 éven át játszanak és kaucióként is letehetők bárhol.
MERT az összes létező sorsjegyek közül a legjobb játéktérve ennek van és
MERT legnagyobb főnyereménye 2004

EGY MILLIÓ KORONA.

Húzások: minden év február 25-én, április 25-én, június 25-én, augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

Részletre:

egy darab 10 havi részletre havi 16— korona
• • 11 • • • 15— • •
• • 15 • • • 11— • •
• • 17 • • • 10— • •
• • 19 • • • 9— • •
• • 23 • • • 7 50 • •
• • 25 • • • 7— • •
• • 30 • • • 6— • •

vagy letétre 30— K foglaló lefizetése után legolcsóbb kamatra. A nyeremények azonnal a vevőt illetik.

Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rész.-Tár.-nál
Mátyás király-tér 7. szám alatt.

Uj és egyszer használt zsákok, ponyvák, kévekötel, amerikai manillazsineg kölcsön és eladás kartellen kívül.

2578

NAGEL ADOLF BUDAPEST, V., Arany János-u. 10. Táviratcim Nagela. :: Telefon 35—92.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült

FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

ELADÓ

özv. báró Bornemisza Andrásné szül. gróf Teleki Polixena ömél.

komlód-oroszfái gazdaságában:

1 darab ardeni keresztezésű ritkaság fekete mén, 4-dik éves, 164 cm. magas, hátán és hámba betanítva.

1 darab nori keresztezésű fakó déres, erős, 4 éves, 164 cm. magas, herélt ló, hátán és hámba betanítva.

Négy darab erdélyi gyergyóbékási faj, igen erős és jó kötésű, jó vérű győzős középnyag, 153—156 cm. magasság közötti 3¹/₂ éves setét pej kanca, nyers méneses csikó.

Egy darab nori keresztezésű piros kanca 2¹/₂ éves.

Egy darab ardeni keresztezésű szürke kanca 1¹/₂ éves. Mindkettő erős fejlődésű.

Négy darab 3¹/₂ éves különböző színű herélt méneses csikó 158—160 cm. magas.

10 darab erdélyi magyar faj 2¹/₂ éves jól fejlett erős apaállat, legelőn nevelve.

Ugyanezen gazdaság keres egy gőzekét, 300 hold tarló szántásra.

Felvéteik egy szorgalmas, megbízható fiatalember, ki katonakötelezettségének eleget tett, a román nyelvet bírja, szerény igényű, józan életű és a munkák vezetésében kellőleg alkalmazható, némi gyakorlattal bír.

Tudakozódásokra mindenben bővebb felvilágosításokkal szolgál

ENGI ELEK tisztartó

Komlód.

2622

U. p. Nagynyulás.

Vasuti állomás: Mezőszentmihálytelke. (Kolozsmegye.)

Árverési hirdetmény.

A kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia Igazgatósága 10 drb. kiselejtezett mangalica kocát f. hó 25-én d. e. 10 órakor, továbbá körülbelül 130 drb. különböző fajtájú és nemű választott malacot f. évi október hó 9-én d. e. 10 órakor a gazdasági akadémia táborhely-i majorjában (Rákóci emlékmű mellett)

nyilvános árverésen elad.

Az árverési feltételek az akadémia igazgatóságánál megtekinthetők.

A kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia Igazgatósága.

2633

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.

Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.

Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.

Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.

Hűtőtelepek és jéggyárak.

Gépberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.

Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.

Borsajtók és szőlőzúzók.

2010